

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:

Egész évre	100 L.
Fél évre	50 L.
Negyed évre	30 L.
Egyes szám ára	2 L.

Főszerkesztő:

GYALLAY DOMOKOS

Szerkesztő:

PETRES KÁLMÁN

Megjelenik minden szombaton.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Sztr. Baron L. Pop (volt Brassai-utca) 5. szám

Tekintsünk nyugatra!

Az Amerikai és Angol Unitárius Társulat 100 éves jubileuma alkalmából.

Az Amerikai és Angol Unitárius Társulat ez évben ünnepli fennállásának 100 éves évfordulóját. Amerikában május 10-én, Angliában pedig június első napjaiban lesz a jubiláris ünnepség, amelyen az erdélyi kiküldöttek is megjelennek. Itthon az erdélyi unitárius egyház is megünnepeli e fontos évfordulót s hálás szívvel emlékezik meg arról a nagy erkölcsi támogatásról, melyet e Társulatok részéről élvezett és élvez napjainkban is.

Nem volna okunk e lap hasábjain külön is megemlékezni ez eseményről, ha pusztán egy szükkörű, felekezeti ünnepségről volna szó. Ám nekünk, mint erdélyieknek eszünkbe jut ez alkalommal, hogy az ittélő vallásfelekezetek mindenike az évszázadok folyamán milyen hatalmas erőt fejtett ki abban a tekintetben, hogy kulturális és valláserkölcsi tevékenysége bekapcsolódjék nyugati testvéreinek munkájába. A felekezeti tagoltságnak lehetnek és lehetnek hátrányai, de ezzel szemben kétségtelenül voltak és vannak megbecsülhetetlen előnyei. Az erdélyi nemzeti művelődés

talán épen e felekezeti tagoltságnak köszönheti sajátos, sokoldalú megnyilatkozását. Aki ismeri e földnek politikai és művelődéstörténetét, az tudja, hogy Erdély a múltban a katolikus Báthoryak és a protestáns Bethlen Gábor és Rákóczyak idejében, de más

alkalmakkor is fontos tényező volt az európai politikában, de tudnia kell azt is, hogy a nyugati kultúra szellemi áramlatai mindig visszhangra találtak legjobbjaink lelkében.

Csak a napokban gyűjtöttuk meg az emlékezés fáklyáját a nyugati eszmék lelkes erdélyi szószólójának, a lánglelkű Apáczai Cseri Jánosnak ismeretlen sírja felett s kegyelettel őrizzük Pázmány Péter érseknek az emléket, aki a Habsburg hatalom szolgálatában is szívén viselte az erdélyi magyarság nagy érdekeit.

Jól esik látnunk, hogy a nehéz, erőnket sokszor meghaladó és véres áldozatot követelő munkánkról, most, szomorú sorsunk lealázó napjaiban sem feledkeznek meg nyugati testvéreink, sőt mintha fokozottabb mértékben fordulna felénk figyelmük, mintha ők is éreznék, hogy az erdélyi magyarság kulturintézményeinek lerombolása a nyugati művelődésnek is súlyos sérelme és veszedelme.

Lelki örömmel olvassuk azokat a meleg biztatásokat, amelyeket a pápa mond Ró-

Eliot Samuel

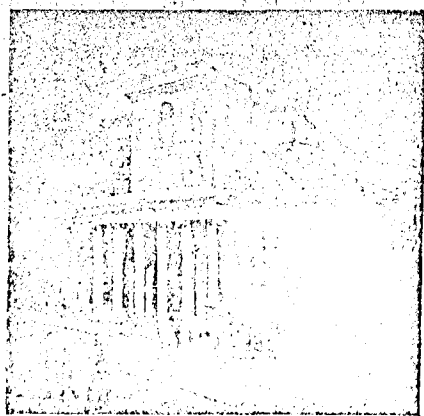
az amerikai unitárius egyház elnöke,
a kisebbségi érdekek világhírti védelmezője.

mában erdélyi magyar zarándok vizsgálatára.

Csak nemrégiben keresték fel a hollandus és skót lelkészek református hittestvéreiket immár több ízben is. Az angol és amerikai unitáriusok pedig a legelsőek voltak, akik a nagy vihar után az utazás nehézségeit és költségeit nem kimélve, segítségére siettek szorongatott és a kétségbeesés szélén álló erdélyi hitrokonaiknak, bizonyosságot téve arról, hogy az igazi krisztusi szeretet nem halt ki szivükből, hanem a háboru minden pusztítása és erkölcsi romboló hatása ellenére is nagyobb, mint valaha. *Drummond, Snow, Cornish*, — csak e három nevet említjük, mert hisszük, hogy nemcsak minden erdélyi unitárius, hanem minden erdélyi magyar lelkében is jóleső és hálás érzéseket ébresztenek.

Azok az angol és amerikai szervezetek, melyek e kiváló fiaikat hozzánk elküldötték, a napokban ünneplik fennállásuk 100 éves jubileumát. A múlt, melyre visszatekinthetnek sok küzdelemmel, de sok dicsőséggel is teljes. Különös büszkeséggel ünneplhetik ez évfordulót már azért is, mert tagjaik közé a múltban és a jelenben is olyan férfiakat számíthatnak, akiknek nagy egyénisége és gondolatvilága immár az egész művelt emberiség közkinccse.

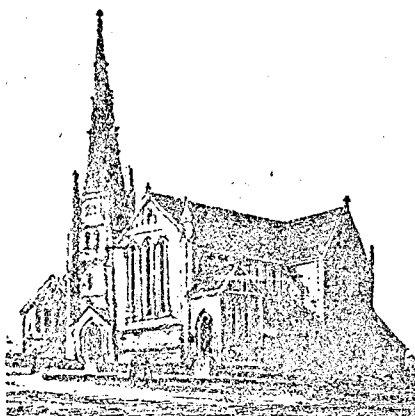
A *Channing* és *Emerson* nevét ma minden művelt embernek ismernie kell. *Martineau* és *Carpenter* nevei pedig az erkölccsel

Amerikai unitáriusok King-Chapel nevű híres temploma.

foglalkozó és az összehasonlító vallástudomány leghivatottabb művelői közt szerepelnek.

Jellemzi azonban e Társaságok működését nemcsak e kiváló szellemek munkája, hanem nagy emberbarátok, áldozatkész, Isten és

Birmingham nevezetes unitárius temploma. (Anglia.)

emberszerető férfiakkal a Társulat kebelében kifejtett tevékenysége is. Ezek között Erdélynek, az erdélyi unitáriusoknak, de általában a magyarságnak is sok melegszívű barátját találhatjuk. Ezek közül ez alkalommal bemutatjuk dr. W. Eliotnak, az Amerikai Unitár. Társulat jelenben élő 91 éves elnökének, a kiváló tudósnak, az „Egyesült Államok legelső polgárának“, a nagy emberbarátnak és a nagy magyarbarátnak képét. Másik két képünk közül az első a legrégebb és legtekintélyesebb amerikai unitárius gyülekezet templomát, a bostoni King's Chapel-t mutatja be, míg a második London egyik legnevezetesebb unitárius templomát ábrázolja.

Szivükből kívánjuk, hogy az Amerikai és Angol Unitárius Társulat az elkövetkező száz esztendőben még fokozottabb mértékben teljesítse magasztos feladatait, hogy nyújthasson emberbaráti segítőkezet mindazok felé, akik, mint mi erdélyi magyarok, élethalál harcot vívunk nyelvünkért, vallásunkért és művelődési intézményeinkért.

Dr. Varga Béla.

BELPOLITIKA

Törvényhozás — törvénytisztaság nélkül.

Isten kegyelméből hetvenöt változó sokban az eddig esztendő röptül el fejem felett s minthogy ezen idő nagyobb részében községi előljáró is voltam, elég alkalom volt meggyőződni arról, hogy bár a rend és igazság csak akkor van, ha mindnyájan tiszteljük és betartjuk a törvényeket, ha megbecsüljük és támogatjuk előljáróinkat, mint a törvények vértartóit és őrzőit. Gyermekemet és unokáimat is ezen meggyőződéseim értelmében neveltem, de mit szóljak nekik a lefolyt választás után? Hiszen látták, hogy a rend őrjei fenyegetésekkel és pusztatással akartak megakadályozni törvényadla jogom szabad gyakorlásában, hiszen tudják, hogy az előljárók jártak elől a törvények sárbalírásában, hiszen tapasztalták, hogy a sok volt, jelenlegi, ideiglenes, választásbiztos prefektus, tehát kormányképviselő jóvoltából hogyan hamisították meg egysége akarataink eredményét.

Bizhatunk-e tovább is a törvényekben, ha nyílt törvénytelenesség útján jutnak törvényhozóink az ország-házba? Keserű haraggal gondolunk arra, hogy miért csináltatták velünk ezt a választási komédiát, miért üztek gúnybelőlünk öreg székely emberekből, miért becsülték fel minket és miért adták azt a hiábavaló reményt, hogy végre választhatunk egy olyan embert, akinek elpanaszolhatjuk sok-sok bajunkat és aki majd szót emelhet mellettünk az országházban; miért tették mindezt velünk, ha becsülettel leadott szavazataink ellenére megtehették szánatának azt, akit akartak? Ezt megtehették volna kevesebb fáradsággal nálunk nélkül is. Ilyen tehát a mi állampolgári jogunk? Így tehetik azt neveltségessé a mi előljáróink és törvényhozóink?

Napról napra kisebb a betevő falunk, de azért pontosan ki kell elégtentünk előljáróink minden kívánságát. Szűk a fánk, kevés a báránunk, jészeri el amugy is szűkös termésünk, de azért találnak okot és módot, hogy a kevésből is minél jobban kivesszék részüket. (Erről bővebb magyarázatot kérnénk, Szerk.) Iskoláinkban nyelvünket nem értő tanítók vannak, akik még azt sem engedik, hogy papunknak magyarul köszönjenek a gyermekek. Szegények, tanulnak szorgalmasan, de hogy mit, azt már nem tudják és az előző években magyarul tanultak azt is elfeledik. Ha valamikor volt a közmondás, hogy sz

igazat és betörik a fejed, úgy most százszorosan igaz.

Inkább hallgatunk és türeink, mert bizunk Isienben, aki a Hargita ölében mindig megsegített, ha sok megpróbáltatást mért is ránk. Eljön a jobb felállítás ideje, amikor állampolgári jogainkat is tekintetbe veszik a kötelességeink mellett és nem akadályoznak meg abban sem, hogy közülünk való magyar ember képviselhesse a törvényhozási-
ban.

Tudjuk, hogy a mi dolgainkat csak közülünk való ember viselheti igazán szívén és saját fajunkat tagadtuk volna meg, ha nem csatlakoztunk volna egyhangulag és lelkesedéssel magyar jelölünk mellé. Jobban szeretjük volna, ha nyilván szavazhattunk volna, mert a köztársaság úgy látszik csak arra jó, hogy akaratunk becsületes megnyilatkozását annál könnyebben meghamisíthassák. Volt főispánunk lehet bármilyen derék ember, de azért minket nem képviselhet és egyszerű ember létemre is nagyon csodálkozom, hogyan fogadhatta a törvénytelen ségek árán szerzett mandátumot. Annyi szent, ha a törvény törvény volna az előjáróinkra nézve is, akkor ma olyan örömmel gondolhatnánk a lefolyt választásra, mint a milyen lelkesedéssel készültünk rá. Ha komé-
diát üztek is belőlünk, legalább meg-
szórdíthatók azok, akik sorsunk iránt érdeklődnek, hogy Csikországnak székely népe nem tagadta meg vérét s ha a székelyek is vannak köztük és ha százszor fölül tapossák is jogait, százegyedik-
szer is fölemelt fővel, nyílt becsületes szívvel tesz tanúságot arról, hogy még nem felejtett el a székely vért!

Egy öreg csiki választó.

Szervezkedés a Bratianu-kormány ellen. A *Bratianu-kormány* erőszakosságait a román közvélemény is megalkalta: egyre sürgetőbben nyilatkozik a kivánság, hogy a kormánynak megszűnia kell. A néppárt már régebben szorgolja a kormány zsarnoki rendjét. Most az ellenzék másik két szervezete is egyesült a kormány megbuktatására. Az egyesült pártok felhívást intéztek a nemzethez, amely felsorolja, hogy miféle politikai hibákat és bűnöket követtek el Bratianu-kormány. Különösen kiéleznek egy esetet, amely Pan Halipa képviselővel történt legújabból Bessarábiában. Pan Halipa felhívta választóit s beszédet mondott hozzájuk. Beszédközben hozzája

lépett egy hadnagy — Bessarábia tudvalevően katonai uralom alatt áll — lerántotta a szónoki emelvényről és agyba-főbe verte. A súlyosan bántalmazott képviselő előadta panaszát a parlamentben, ám a kormány és többsége az elégtételt megtagadta tőle. A kiáltvány elmondja, hogy a kormány a képviselők szólásszabadságát nem védi meg, a választók szavazatait meghamisítja s a *nemzeti kisebbségek életét győtrő vagy haszontalan rendszabályokkal keseríti meg.*

A magyarság küzdelme az iskolai törvényjavaslat ellen. Anghelescu iskolai törvényjavaslata ellen széleskörű, erélyes harcot indítanak a magyarság illetékes szervezetei. A *Magyar Párt* kiáltványt intéz a román néphez és az ellenzéki pártokhoz, amelyben kimutatja, hogy Anghelescu iskolai törvénye a párisi kisebbségi egyezmény, az alkotmány és a gyulafehérvári határozatok pontjait egyformán kicsufolja. A *magyar egyházak* május 14-re hívták össze legfőbb önkormányzati szerveiket, amelyek szintén a fojtogató iskolatörvénnyel fognak foglalkozni. Minden jó magyar embernek a legbensőbb érdeklődéssel kell követnie az ügy fejleményeit s el kell készülni rá, hogy áldozatoktól sem riadunk vissza magyarságunk döntő küzdelmében.

KÜLFÖLD

Japán előretörése A világpolitika egyik legjelentősebb eseménye az a szerződés, amit közelebről Japán és Oroszország kötöttek. A szerződés elsősorban Japánnak válik előnyére, ugyanis megszabadítja orosz ellenségétől s így módot ad neki, hogy a többi ellenségeire fordítsa figyelmét. Két ellensége, vagy mondjuk, hatalmi versenytársa van Japánnak: Anglia és Amerika. Anglia ázsiai nagy gyarmatait félti Japántól, Amerika viszont a Csendes Óceán felett való uralmát.

Egy bécsi tudós háromévi tartózkodás után nemrégiben tért haza Japánból. Elragadtatással szól arról a haladásról, ami Japánban megfigyelhető. Őt nagy egyetem, rengeteg tudományos intézet működik az országban vasut, táviró, telefon pompásan teljesítik hivatásukat.

Ez a haladás azonban nem változtatta meg a nép egyszerű erkölcsét, amely ma is éppen úgy ragaszkodik ősrégi házához, élelmézéséhez és ruházatához, mint évszázadokkal ezelőtt. Ez a bölcs beosztás: *egyfelől a haladás vívmányainak elsajátítása, másfelől a nemes hagyományokhoz való ragaszkodás teszi Japán nagyságának alapját.*

A bécsi tudós egy magyar újságírónak érdekes dolgokat mondott el arról, hogy a japánok milyen mély rokonérzéssel viseltetnek a magyarok iránt. A nyilatkozat e részét itt adjuk:

— A sok magyar hadifogoly, akiket a háború folyamán Japánba vittek, vagy akik Oroszországból oda menekültek, valóságos népszerűséget csináltak a magyarok és Magyarország javára. A japánok, — amint azt tapasztaltam — nagy rokonérzéssel vannak a magyarok irányában, amely részben talán a vérrokonsági érzésükből fakad. Ugyanis a japánok a magyarok vérrokonságát érzik magukat. Én, a magam részéről, — bár én nem vagyok néprajzi tudós — szintén bizonyos rokonságot, hasonlatosságot, gyakran feltűnő mértékű hasonlatosságot észleltem a japán és a

Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Részvénytársaság.

Cluj—Kolozsvár, Piața Unirei (volt Mátyás Király-tér) 7.

Alaptőkéje: 25,000,000

Tartalékok: cca 24,200,000

Fiókjai: Désen, Dicsőszentmártonban, Gyulafehérváron és Marosvásárhelyen. Affiliált intézetek: Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár R.-T. Nagyenyed-Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár R.-T. Torda-Udvarhelymegyei Takarékpénztár R.-T. Székelyudvarhely.

Áruraktárai a vasúti állomás mellett. — Betéteket elfogad, váltókat leszámít, átutalásokat teljesít. — Mindenféle bankszerű üzletet előnyösen végez. — Safe deposit! Engedélyezett devizahely!

Ésároljon a PARISIEN-áruházban Cluj-Kolozsvár

Regata Ferdinand 12. szám alatt, hol minden árucképet a legolcsóbban szerezhethet le.

magyar faj között és igen gyakran kelleti Japánban, ha a japán arcokat szemlélgettem, a magyar parasztcokra gondoltam. Egy albumot is mutattak nekem a japánok, amelyben a magyar hadifoglyok dicsérő sorokat irtak hadifogságuk alatt tapasztalt kitünő bánásmódról.

Magyarország pénzügyei állandóan javulnak A napokban tették közzé Smiih Jeremiás népszövetségi főbiztos jelentését Magyarország márciusi államháztartásáról. Ebből a jelentésből kitűnik, hogy a magyar kincstár márciusban a nemzetközi kölcsönből semmit se vett igénybe. A kormány egyéb kölcsönei legutóbb a következők voltak: harmincmilliárd papirkorona tenyészállatok vásárlására, hatmilliárd nyolcszázmillió öntöző társulatok számára s kilenc és félmilliárd korona állami kislakások építésére. A főbiztos jelentése végén megjegyzi, hogy a magyar államnak óriási pénzei hevernek a Nemzeti Banknál, amelyeket esetleg gyümölcsözőbb módon is felhasználhatna.

Ujságok tapintatlansága ellen. Tanulságos cikket irt a „Prágai Magyar Hirlap“ a budapesti lapok magatartásáról. A budapesti lapok egy része, főként az üzletes sajtó, az utódállamok magyar kisebbségeiről olyan híreket közöl, melyek a valóságnak nem felelnek meg. Vagy tulságosan jót, vagy tulságosan rosszat irnak a magyar kisebbség helyzetéről. Felesleges Budapesten azzal dicsekedni, — írja a „Prágai Magyar Hirlap“ — hogy a Tótföldön magyarul dalol egy cselédleány és felesleges azt állítani, hogy a pozsonyi gumibotos rendőr éppen olyan jól beszél magyarul, mint szlovákul és németül. Felesleges azt írni Budapesten, hogy a csehszlovákiai nemzeti kisebbségek elkeseredése forradalmi tetőpontra hágott és felesleges azt hirdetni, hogy itt ezer csehkoronából egy tisztviselő család fényesen megél. Felesleges, mert nem igaz. Mert nem való, a viszonyoknak nem megfelelő, mert a hasznos államközi helyzet kialakulását nem elősegítő tevékenység. Vagy hecc — vagy üzlet. A mi sorsunk pedig nem hecc és nem üzlet. Nekünk itt élnünk kell és ne heccelődjön senki a mi szomorú életünkkel és ne akarjon senki

üzleteket kötni azzal, hogy nekünk itt élnünk kell!

A „Prágai Magyar Hirlap“ e szigorú megróvását mi is sokban aláírjuk. A magyarországi lapok sok olyan dolgot fecsegnek, amivel akaratlanul is rengeteget ártnak nekünk.

Véres harcok a franciák ellen Marokkóban. A világháború megszűnése óta alig telt el nap, hogy a földnek egyik vagy másik szögletében ne szóltak volna a fegyverek. A nagy tűz után még lől-fölgyullad a parázs s bármikor bekövetkezhetik, hogy ezek az apró tüzek újra lángalodbantják a világot. Jelenleg a franciák ellen vonultak föl afrikai gyarmatuknak, Marokkónak a lákói. Marokkó Afrika északnyugati felén fekszik s részben spanyol, részben francia fennhatóság alatt áll. Óslakói a riff-kabilok, nagyon harcias és szabadságszerető nép, amely előbb a spanyol igát igyekezett meglehetősen sikerrel lerázni, most meg a franciák ellen sorakozott föl. A franciák helyzetét megnehezíti, hogy majdnem 400 km-es frontot kell tartaniok a kabilok ellen. Ezek a szabadságharcot vivő csapatok nagyon jó felszereléssel vonultak harcba, nagy ágyuparkjuk, lég-hajóik és repülőgépjük vannak. Veszedelmes voltak mellett szől, hogy a franciák és spanyolok szövetséget kötöttek ellenük s legjobb csapataikat küldik a marokkói harctérre. Minden jel szerint sok vérbe fog kerülni, amíg a riff-kabilokat újra szolgaságba vetik.

A kisantant tanácskozása Bukarestben. Lapunk zártakor még folyamatban vannak azok a tanácskozások, amelyek a kisantant külügyminiszterei között a múlt hét végén megindultak. A tanácskozások a kiadott jelentések szerint elsősorban Magyarország ellen irányulnak, de szóba jönnek Oroszország, Bulgária és Németország ügyei is. A hivatalos nyilatkozatokból olvassuk, hogy a kisantant konferenciája Erdély magyarságának magatartását is megróvásban akarja részesíteni. A román kormány azzal vádol minket, hogy államellenes magatartást tanúsítunk. Miért ez a vád? Azért, mert védeni merjük legelemibb jogainkat, hitünket, kulturánkat? A farkas vádolta a bárányt hasonlóképpen.

HIREK

Dr. Gergely Endre.

Érdemes munkatársaink közül ezúttal dr. Gergely Endrét mutatjuk be.

Csak a képét kell bemutatnunk, mert értékes és szeretetreméltó egyénisége irásai olvassók jól ismerik. Mindezt járt lapunk legjobb évfolyamaiban kezdte közölni egészségügyi cikkeit, amelyek tartalommal nagyon hasznosak, formában nagyon érdekesek és eredetiek voltak. Ma már Dr. Gergely Endre más lapok is örömmel fogadják munkatársaik közé s ez az oka, hogy mindezt mostanra inkább látogat meg. Igéretét bízjuk azonban, hogy megint sűrűbben fog olvasóink számára írni. Ezt az ígétét teljesíti, mikor mostani számunkban egy érdekes egészségügyi cikksorozat közlését kezdi meg.

Erdélyi katolikusok szent évi zarándoklata Rómába.

A jubileumi szent évben minden katolikus lélek különös vágyakozással tekint Róma felé. A világ minden részéből a katolikusok ezrei tömülnek az Örökvárosba, hogy megfürdözzék lelküket a kereszténység gyönyörű lékeiben. Felejthetetlenek azok a benyomások, amelyeket egy ilyen zarándoklat a lelkekben hagy, ha nem pusztán szórakozás viszi az embert, hanem valami nemesebb érzület is, mely zarándokút igazi lelki és erkölcsi tisztítást képezi. Erdély katolikusai nem maradhatnak el a zarándokok sorából. Éppen ezért 1925 augusztus hó második felében gróf Majláth G. Károly és Boromissza Tibor püspök vezetésével zarándoklásra indulnak. A zarándoklás célja a népességük védelme és a zarándoklás szervezése.

Utrány lenne: Kolozsvár—Budapest—Triesten keresztül Velence. Itt egy napig pihenünk. Velencéből Rómába utazunk, ahol négy napig fogunk tartózkodni. Rómából kirándulunk Nápolyba, illetőleg Pompeibe, Vezuviora és Capri szigetére a kék barlanghoz. Visszatérve, Firencében egy napot töltünk, ahonnan Velencén—Triesten és Budapesten keresztül térünk haza. A zarándokút időtartama két hét. Részvételi díj körülbelül 12.000 lej. Jelentkezni lehet: a „Római zarándokút rendező bizottság”-nál, Kolozsvár, *Marianum*.

Az utra vonatkozó összes részletek kidolgozására a rendezőbizottság két tagja Olaszországba utazott. Hazaérkezésük után a részletes programot az érdeklődők tudomására hozzuk. Addig is a szállások biztosítása végett a szentévi nagy forgalomra való tekintettel okvetlenül mielőbb kell jelentkezni. Jelentkezés határideje június 15-e, mikor a részvételi díjnak fele (6000 lej) lefizetendő. A részvételi díj másik felét legkésőbb augusztus 1-ig kell befizetni. A befizetések a bizottság címére történnek.

Minden további tudakozásra írásban vagy szóban készségesen ad felvilágosítást a *Rendezőbizottság*.

Az állami iskolák építési terhei. Marosvásárhely környékén először 10 lejjben állapították meg holdanként az állami iskolaadó összegét, de azután akadtak községek, ahol holdanként 25 lejt is szedtek be a gazdáktól. Így áll a helyzet Marosszentgyörgy községben is, ahonnan a lakosság a prefektushoz fordult orvoslásért. A prefektus most tanulmányozza a szentgyörgyiek memorandumát. Megengedhetetlen ugyanis, hogy állami iskolák építése címén ekkora adót vessenek ki a falusi birtokosokra. Udvarhely vármegye huszonkét községében huszonkét állami iskola épülő falai növekednek napról-napra. Az építkezésekkel kapcsolatos költségekből az állam csupán átlag husz százalékosot visel, a fennmaradó nyolcvan százalék a lakosságra hárul. Így tehát, mivel az iskolák építési költsége átlag 500.000 lej, ebből az állami segílyt átlag 10.000 lejnyi összeg képviseli. Igaz ugyan az is, hogy a kisajánlott erdők faanyagából az állam adja az építkezéshez szükséges fát, azonban ennek a famennyiségnek az értéke nem haladja meg az 50—60.000 lejt.

A Hangya Központ közgyűlése. A Hangya szervezetek központja, mint fogyasztási, értékesítő és termelő szervezetet április hó 23-án tartotta meg rendes évi közgyűlését dr. Garda Kálmán elnöklete alatt Nagyenyeden. Elnök rámutatott az 1924. évi eredményekre, amelyek szerint az ületrész

tőke 1,200.000 lejjel a tartaléktőke 200.000 lejjel emelkedett. Az áruforgalom 81 millióról 96 millióra növekedett. Fájdalommal jelentette, hogy Ugron István lemondott elnöki tisztségéről. Ez elhatározását egyrészt politikai téren való elfoglaltságával, másrészt megrongált egészségi állapotával indokolta. A közgyűlés fájdalommal vette tudomásul Ugron István lemondását, aki sokoldalú tudásával és összeköttetéseivel sokszor tett igen hasznos és értékes szolgálatot a kisgazdák szövetségi központjának, így a genfi nemzetközi szövetségi kongresszuson is ő képviselte az erdélyi „Hangya” szervezeteket. Közgyűlés után Ürmössy József unitárius lelkész tartott előadástszövetségi kérdésekről, amelynek kapcsán kifejlődött vitában a jelen volt szövetségi vezető férfiak közül számosan vettek részt.

Nyugdíjasok figyelmébe. A Magyar Párt elnöki tanácsa legutóbbi ülésén foglalkozott a nyugdíjasok ügyével és elhatározta, hogy a tájékozódásra szoruló felvilágosítására a párt helyiségében irodát állít be és ott a nyugdíjasok és nyugdíjogosultak ügyében a hozzáfordulóknak utbaigazítással szolgál. Az iroda e hó 4-én kezd megtevékenységét a Párt Monostori-ut 18. sz. (emeleti) helyiségében, ahol naponként délelőtt 11 órától 12 óráig áll az érdeklődők rendelkezésére.

Verekedő csendőrök. A Sóvidéken a görög keleti husvét-hétfő napján három csendőr a parajdi bányatelepi uton megverte Káli Károlyt, Alsósófalva első birtokosát, majd a bányatelepen Kármán Mártonné 70 éves öregasszonyt és egy siketnéma fiút. Azután a siklói ösvény mellett szántogató Cseke Sándor alsósófalvai jómódu gazdát fogták közre, kit előbb puskalövessel akartak megfélemlíteni, majd puskatussal ütötték, ahol csak találtak. Cseke Sándor azzal próbálta menteni magát, hogy a román nemzeti ünnepek megtartását kötelezőnek ismeri, de a román husvétot a törvény szerint ő, mint református ember nem köteles megünnepelni. De a csendőrök ezután még inkább ütötték, úgy, hogy kénytelen volt bemenekülni a közeli bányatelepre. A siklói ösvényen továbbhaladva a csendőrök a favágásból jövő Farkas György és Farkas Ferenc alsósófalvi lakosokat támadták meg és verték el alaposan, bucsuzáskor megígértették velök, hogy hallgatni fognak a veresről. Így ünnepel a sóvidéki székely a csendőrök erőszakoskodása miatt akkor is, amikor nem tartozik vele.

Dicséretreméltó szervezkedés. Az alsóboldogfalvi unitárius és református egyházközségek egyhangulag kimondták, hogy temetési egyletet alakítsanak. Az egylet március 1-én megal-

kult 87 családdal. A község felosztott 4 részre. Minden rész vezetője a tized-bíró. Amely részben halott van, azon részben levő minden családból a 16 éven felüli családtagok kötelesek személyesen megjelenni a temetésen. *Senkinek a virrasztóban szeszes italt adni, vagy azt elfogadni nem szabad.* Senkinek tort rendezni, vagy a torozáson részt venni nem szabad. A különféle szabályok áthágói pénzbírságot fizetnek. Ezideig csak 3 esetben kellett alkalmazni a pénzbírságot. Elnök: Máthé Mihály unitárius lelkész; alelnökök: Székely János, Bán Dezső; tizedbírók: Bán Pál, Gagy József, Kelemen Domokos, Demeter Mózes; pénztárnok: Dávid János. Az egylet alapszabályait bárkinek szívesen megküldi az elnökség.

Áradások országszerte. A hatalmas esőzések nagy áradásokat idéztek elő. Putnában a víz mindenütt alámosta a vasuti töltéseket, Patestiban, Foksániban házakat sodort el az ár. Különösen Moldvában okozott nagy kárt a tartós ezőzés. Hasonló a helyzet Jugoszláviában, ahol a hegyi folyók nagy rombolásokat végeztek partjaikon. Egy völgyben 430 szarvasmarhát ragadott el az árvíz.

Kellemetlen vendégek. Kohut László kerekegyházi lakos házat kellemetlen vendégek lepték el közelebből. A kis gyermekek bölcsőjében békákat találtak egy napon; másnap békát találtak az edényekben, asztalon, padon, ajtófélfán. Majd úgy ellepte házukat a békasereg, hogy ugyszólván seholy sem tudtak megenni az utálatos állatok miatt. A házbelleket borzasztóan megrémítette a békák hihetetlen sokasága. Elhatározták, hogy otthagyják a házat, amelyet a békák ugyanis teljesen magukénak tekintettek. Az egész család a közelben lakó rokonokhoz költözött. A békajárásnak természetesen csakhamar híre kelt az egész környéken. Nagy tömegben jöttek a szomszédos falvakból, hogy saját szemükkel láthassák a csodát. Átokról, Isten csapásáról beszéltek a jó kerekegyháziak. A békák elüldözésével sokat kísérleteztek a vidék kuruzslásról nevezetes emberei, de nem sok eredménnyel, míg végre egy ember azt a tanácsot adta Kohut Lászlónak, hogy gyűjtsen meg kéndarabokat a lakásban és zárja be légmentesen az ablakokat és ajtókat. Ennek aztán meg is lett az eredménye, mert másnap már alig néhány békát sikerült csak felfedezni, a többi eltűnt, mintha a föld nyelte volna el.

Akik második otthonukat is elvesztették. Egy amerikai magyar újság írja: A legutóbbi szélvihar, mely Amerikának sok virágzó farmját tette tönkre, az Erie tó partján épült magyar várost is utjában találta s oly nagy

pusztítást vitt végbe benne, hogy a magyarságnak több mint fele kénytelen más telepekre költözni, mert házaikat is elseperte a borzasztó szélvihar. Az állam nem részesítette a várost kellő segítségben s ezért a lakosság szétszéledt más városok felé. Helyüket a négerék és mexikóiak foglalták el. A gyárosok, akik roppant becsülték a józan magyar munkásokat, nagy mozgalmat indítottak a szétszórt magyarság visszahozására. A beköltözött műveletlen négerék és mexikóiak valóságos felfordulást teremtettek a hajdan virágzó városkában, megszűnt a közbiztonság és az üzleti forgalom. Talán sikerülni fog a magyar telepéseket visszacsábítani régi helyükre.

Gyomorfájás ellen egynéhány csöpp valódi „DIANA” Sósorszesz cukorra csepegtetve csodásan hat.

Uj könyvek.

Világnézeti kérdések.

Irta: Dr. Tavasz Sándor ref. theologiai tanár. Torda, 1925.

Tavasz Sándornak minden műve az erdélyi magyarság erejének, alkotó képességének s a szó legkomolyabb értelmében való öntudatra ébredésének egy bizonyítéka. Komoly filozófiai készség, de egyúttal nemes erkölcsi eszményekre való törekvés jellemzik a szerzőt. A szellem uralmának győzedelmébe vetett hit, a tisztultabb, neme- sebb életfelfogásra törekvő utmutatás és felemelni akarás jellemzik most kiadott művét is, melyben a szerző harmínkét, különböző folyóiratok hasábjain itt-ott már napvilágot látott cikkét és értekezését adta ki összegyűjtve.

E tanulmányokból nemcsak a szakember, hanem a komolyan gondolkodó, a világ folyását szemmel tartó művelt magyar közönség is sok hasznos felvilágosítást és utbaigazítást nyerhet. A szerző álláspontja, mely minden mondatában visszatükrözik, rendkívül alkalmas arra, hogy az erdélyi magyar erkölcsi világnézet kialakításához elvezéreljen s ennek a köztudatban való terjedését előmozdítsa. Az erdélyi magyar szellemiség ujszerű és pontos elemzése, nagynevű bölcselőknek külföldön is feltűnést kelto művének beható ismeretése mellett az emelkedett életfelfogás s a „Derült jövőbe nézés és hősi elszántság” — mind megtalálják a maguk helyét e változatos tartalmu könyvben. Üdvözljük e könyv megjelenését, mint az erdélyi magyar irodalomnak egyik legbecselesebb termékét. V. B.

S. Nagy László: Jókai szerelmei. A nagy mesemondó születésének századik évfordulója alkalmával S. Nagy László hét novellával áldoz Jókai emlékének. A novellák Jókai életének egy

egy érdekesebb részletét dolgozzák fel, és mindegyikből kedvesen tekint az olvasóra a nagy mesekirály mosolygó arca. Minthogy a szerző novelláiban történeti hűségre törekedett, a novellás kötet nemcsak szépirodalmi olvasmány, hanem alkalmas arra is, hogy belőle Jókai Mórt, az embert megismerjük. A novelláskötetet a „Minerva” adta ki, ára 40 Lei, megrendelhető a „Magyar Nép” útján is. T.

Köszler Artur: Erdélyi turista-kalauz. A most megjelent könyvecske hasznos útmutató azok részére, akik Erdély természeti szépségeiben gyönyörködni akarnak. A Turista kalauz több mint harminc kiránduló hely leírását tartalmazza. Minden kiránduló haszonnal forgathatja. A könyv a Minerva kiadásában jelent meg, ára 40 L, megrendelhető kiadóhivatalunk útján is. A tiszta hasznót az „Erdélyi Kárpát-Egyesület” javára fordítjuk.

Művelődési mozgalmak.

Kulturális előadás Belényesen. A belényesi református egyház ifjusága, Husvét vasárnapján mutatta be hosszú időn át gyakorolt fáradságos munkája eredményét, a harminc szereplő tagot foglalkoztató örökszép színművet, a „Falu rosszat”. Varga László felekezeti kántortanító mint a szindarabok rendezésében kiváló szakértelemmel bíró egyén a lelkes szereplőkkel oly tökéletes előadásban mutatta be a darabot, amely a város műértő közönségét valósággal bámulatba ejtette. A közönség kívánságára a román husvét vasárnapján a szindarabot újból előadták, ez alkalommal is minden tekintetben nagy sikerrel. Mindkét előadás után reggelig tartó táncmultság következett, mely után a közönség két szép est kellemes emlékével távozott. A női szerepekben kiválóan alakítottak: Gyulai Istvánné, Balla Mica, Kristó Károlyné, Faragó Gizella, Vámos Margit, Kiss Lászlóné. A férfi szerepekben: Gábris István, Halász Béla, Gyulai Imre, Kún Pál, Kún József, Gyulai István, Kiss Kálmán, Halász László, Cséki Ferenc, Mikló Péter, Goldhammer Árpád, Nagy Sándor, Ács László, Benedek István. Szereplők az előadás nagy sikerén felbuzdulva, állandó műkedvelő-társulat megszervezését határozták el, s így bizakodva tekinthetünk a mielőbbi színpadi bemutatkozás elé. Az elért siker nagyrésztben a védnökök Kristó József és Mochnács Mihály urak érdeme, akik vállalt tisztségüket nagy buzgósággal látták el.

A Baróti Dalárda színelőadása. Az 51 évvel ezelőtt alakult Baróti Dalárda április hó 19-én előadta Guthi Soma és Rákosi Viktor neveltető bohózatát, A képviselő ur-at. A zsufozásig megtelt nagy-

terem közönsége lelkesen ünnepelte két főszereplőt: Gáspár Jenőt és a józsi Incze Bénit. Kiváltak még Nagy Lajos, aki a trombitás alakításával az egész színpadot betöltötte, a nagyanyós szerepét ügyesen játszó özv. Kiss Balázsné, a kisebb szerepekben pedig Incze Emma, Válovits István, Plessek Margit, Plessek Lajos, Takó Mózes, Miklós István és Borbáth István, de a többi mellékszereplő is mind igen jól megállotta a helyét. A szünetek alatt a dalárda újonnan alakult zenekara mutatkozott be, jól betanult és szépen előadott zenedarabokkal. Jellemző, hogy az előadást a hatóságok csak, azzal a feltétellel engedélyezték, ha a jövedelem felét állami iskola építése javára szolgáltatják, jöllehet Baróton az állami iskolának új épület álti rendelkezésére.

Alupeni munkás otthon „Mükedvelő Gárdá”-ja, ez év április hó 20-án, a saját helyiségében, táncvígalmommal kapcsolatos színelőadást rendezett a saját alapja javára. Színtre került, Szigethi József: „Szökött katona” c. 3 felvonásos népszínműve. A gárda Osgyány István oktató közreműködése és vezetése mellett, mind erkölcsileg, mind anyagilag nagy sikert aratott. A legnagyobbinak mondott terem is kicsinynek bizonyult, szinte nagy harc folyt a jegyekért. A szereplők nagyobb részét a mükedvelő gárda kiváló harcosai alkották. Kiténik az oktató kiváló tehetsége, tudása, lankadatlan akarateréje, mellyel a gárdát vezeti. A szereplők közül kiváltak Mirth Lajos, Farkas Mariska, Sztodolák Matild, Dragos János, Gerbert Ferenc, Bojtár Lajos és Rezi Mihály. A fáradságos munkában nagy része van a „Munkás Otthon” elnökének is, aki odaadó szeretetével minden tekintetben elősegíti a Gárda kulturális előmenetelét. Az ő akarata is odairányul, hogy a Mükedvelő Gárda kifejlett erejével más vidékre is vendégszereplésre mehessen, viszont hasonló gárdát fogadjon.

Betyár kendője Lecsméren. Szép és tanulságos előadásban volt része husvét második ünnepén a lecsméri ref. egyházközségnek, amikor a már tavaly is fényesen bevált mükedvelő ifjuság adta elő Abonyi A. „A betyár kendője” c. örökszépű népszínművét. A szereplők, kiknek nem kis dolgot adott nemcsak az előadás, hanem aránylag rövid idő alatt a meglehetősen hosszú darab betanulása is, dicséretreméltó, egész munkát végeztek. Megmutatták, hogy a kitarító és odaadó munka mindig meghozza gyümölcsét. A szép erkölcsi sikeren felül az anyagi siker is meghaladott minden várakozást, úgy hogy az ifj. dalárdának veendő harmonium pénzalapja 3500 leivel emelkedett. A szereplők közül Juhász Ferenc, Juhász Zsuzsa, Juhász Eszter, Szász Ilona, Szász Pál, Csapó Gyula, Dávid Lajos, Molnár Sándor a falusi mükedvelő előadások színt-

GAZDASÁGI ÉS SZÖVETKEZETI ÉLET

A méhészet köréből.

Az erdélyi méhészek gyűlése. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület folyó hó 3-án tartotta meg közgyűlését br. Jósika Gábor elnöke alatt. Az egyesület beszámolt a múlt év méhészei viszonyairól és az egyesület működéséről, amely szerint az inséges méhcsaládok számára kedvezményes áru cukrot szerzett a tagok részére, saját műhelyében kaptárakat készített, a méhlegelő javítása érdekében mézelő nővénymagvakat és gyökereket osztott ki; a méhészetnek az indokolatlan megadóztatása ellen illetékes helyen lépéseket tett. A szakismeretek terjesztése céljából szaklapot adott ki és méhészeti tanfolyamot rendezett, a folyó évi programot illetőleg ez év szeptember havában méhészeti kiállítást és szakértekezletet óhajtott rendezni, Désen és Marosvásárhelyen pedig méhészeti vándorgyűléseket fog rendezni, ezenkívül a tagok kaptárszükségletéről és egyéb méhészeti kellékeiről gondoskodni fog. Ugyancsak a folyó évben kiadni szándékozik román nyelven is özv. Kremnitzkyné sz. Frölich Ilona „Házi mézestésziák” című füzetét.

Méhészeti tanfolyam Kolozsváron

Az Erdélyrészi Méhész Egyesület a méhészeti szakismeretek terjesztése céljából folyó évi május hó 17-től 24-ig méhészeti tanfolyamot rendez a méhészet iránt érdeklődő kiscsapatok és egyéb foglalkozást űző felnőttek, valamint a közép- és főiskolai tanulók és theológusok részére. A tanfolyamon férfiak és nők, fiúk és leányok egyaránt részt vehetnek. A jelentkezéseket május hó 10-ig naponta 9—2-ig elfogadja az Erdélyrészi Méhész Egyesület titkári hivatala (Kolozsvár, Attila-utca 10. sz.) A tanfolyam hallgatói jelenkezéskor 100 Lei beiratási díjat fizetnek, egyébként a tanfolyam ingyenes.

Házi mézestésziák készítése tanfolyam Kolozsváron. Az Erdélyrészi Méhész Egyesület Kolozsváron május hó 23-tól 27-ig tanfolyamot rendez nők részére, amelyen özv. Kremnitzkyné szül. Frölich Ilona urnó a házi mézestésziák készítését fogja gyakorlatilag bemutatni. E tanfolyamon a méz és viasz más irányú, háztartásban való felhasználási módját is ismertetni fogja. A tanfolyam-hallgatás díjtalan, csupán beiratás alkalmával a sítéskor felhasználandó anyagokra fizetendő fejenként 50 Lei. Jelentkezéseket e hó 20-ig elfogad az egyesület titkári hivatala Kolozsvár, Attila-utca 10.

Románia kénytelen Amerikából hozni búzát. A romániai fehérkenyér kilója elérte a 23 lejt és Temesváron, a búzatermő Kánaán központjában várva-várják, hogy az első búzaszállítmány Amerikából megérkezzen. Lehet-e ennél jellemzőbb adatokat felhozni arra nézve, hogy Románia búzatermelése csödbe jutott? Egy kiváló közgazdasági szakember a búza termelésének hanyatlását főként arra vezeti vissza, hogy a kormány a földreformot hozzá nem értő, lelkiismeretlen módon hajtotta végre. A földet tudatlan emberek kezébe juttatta, s semmit sem tett arra nézve, hogy ezek az új gazdák felszereléshez, művelő eszközökhöz jussanak. Ennek tudható be, hogy a termelés állandóan csökken s az idén például 387 ezer hektárnyi területtel kisebbedett a búzavetés. A gazdák szívesebben termelnek cukorrépát, mert annak az értékesítését nem nehezítik meg az állandó árcsökkentések. A mostani búzaszükség főlédéséhez az is hozzájárult, hogy a kormány teljes kivételt engedett a kereskedőknek, ahelyett, hogy csak a fehérlistát kivételként engedte volna. A kivételnek elérkezett a bőjje: Románia kénytelen amerikai búzával fődözni kenyér-inségét.

Heti piac.

Vegyes ipari árak.

Bőrpari árak. A nagyváradai Bőrpari Munkaadók Szindikátusának cipő irányárak. Rendelt cipők: 1. Férfi sevró 1200—1100 Lei. 2. Férfi boks 1100—1050. 3. Női sevró 20 cm. magas szárral 1200—1050. Női sevró 24 cm. magas szárral 1300—1200. 5. A félcipők fenténél 100 leivel olcsóbbak. 6. Leány sevró 30—34-ig 750—700. 7. Leány box 30—34-ig 700—650. 8. Gyermekek sevró 24—29-ig 625—600. 9. Gyermekek box 24—29-ig 600—550. 10. Luxus cipők ára: lakkfés színes 15—25 százalékkal több. Fejelések: 11. Férfi vagy női fejelés, az új cipő árának fele. Talpalások sarok nélkül: 12. Férfi talpalás 130 Lei. 13. Női talpalás 100. 14. Leány talpalás 30—34-ig 90. 15. Gyermekek talpalás 24—29-ig 70. Sarok javítások: 16. Férfi oberfleck 60—40 Lei. 17. Női oberfleck 35—30. 12. Gyermekek és leány sarok 34—30. Minden varrott új cipő a szegesnél 100 lejjel drágább. Minden varrott talpalás a szegesnél 30 lejjel drágább. Fejbőr és talpíjlozós szabad egyezkedés tárgya.

Szabóipari árak. A szalontai „Szabóiparosok Szakosztálya” 1925. április hó 30-án tartott gyűlésén az egységes munkadíjakat a következő árakban állapította meg:

vonalát meghaladó alakítást produkáltak. De valamennyinek előadásán meglátszott, hogy amit mondtak, azt megértették és átérték. A közönség, mely zsufozásig meglőltötte a ref. iskola nagytermét, hálás is volt és nem fukarkodott a momentán elismeréssel. Ez a kis község, — itt a Szilágysági végeken — különben megmutatta, hogy összetartással, áldozatkészséggel hogyan lehet már 300 év óta virágzó ref. felekezeti iskolát fenntartani. Háromszáz év óta megszakítás nélkül hirdeti a magyar faj kulturkészségét, haladás iránti mélyeséges akarátát, apái intézménye iránti törhetetlen ragaszkodását és diadalmas életét. Ezek sohasem fognak meghalni! Adja Isten, hogy ugy legyen!

Maroscsapó és vidékének ifjusága április 13-án műsoros táncmulatságot rendezett a helyi harangalap javára. Ez alkalommal „Amit az erdő mesél” című 3 felvonásos színmű került színre. A szereplők közül dicsőre érdemesek; Vitus Lajos, Bálint Annuska, Székely Kálmán, Nuriásány Gyula, Balogh Ferenc, Nagy Annus, Nagy László, Fodor Rózsi, Nagy Viktor és Brendus László. Az előadást táncmulatság követte, amely csak a késő reggeli órákban oszlott szét. A rendezés feladatát Székely Kálmán végezte.

Zágon község ref. hivi husvét másodnapján a község háza nagytermében, az orgonájuk javára, úgy erkölcsileg, mint anyagilag nagyon jól sikerült műsoros táncmulatságot rendeztek.

Az estély alkalmával felülfizettek a következők:

Özv. Antos Józsefné 850 L, id. özv. Zsidó Mihályné 200 L, Steinfeld Gyula 150 L, Izsák Mária, Both Dávid, Veress Dénes, Pozson Károly, Vass György, Barabás Károlyné, Székely Antal, Kiss Tamásné, Bagoly József gyári úr, Szabó Imre, István József, Barabás György, Antos Tamás, 100—100 L, Földes Tamás, Székely Gézané, Andók Boldizsárné, Molnár József, Pröhle Gusztáv, Szóts Albert, Kelemen Györgyné alsó, Szabó Istvánné, Szabó Ferencné, Csoma Sámuelné Kertész Rózsi, Asztalos György ifjú, Beczásy József, Vajna Gyula, Szada Lászlóné, Kónya György, Benedek József, Bagoly Ferenc m. bíró, Csoma József, Csákány József, Nagy Károly, Antal Sándor, Csoma Bálint, Kelemen József, Bagoly József szabó, Igyártó Károly, Vajda Ferenc, Jakab Gergely, Józsa Sándor, Albu Ferenc, Tatárszeg, Járay Márton, Bencze József, Csoma József, ifj. Gazda István, dr. Demeter József, 50—50 L, Rácz Imre 25 L és Albu Ferenc 25 L. A felülfizetések összege: 4295 L. A község jövedelme 13.000 L.

Ha finom cukorkát akarsz,
kérjen
MELISSÁT!
Tulj. Telefonszámok:
6-48. és 6-64.

	I. oszt.	II. oszt.	III. oszt.	
Zakó öltöny	1500—	1300—	1000—	Lei.
Felöltő	1500—	1300—	1000—	„
Téllkabát	2000—	1500—	1200—	„
Milkádó	1100—	850—	650—	„

Az összegek magukban foglalják a szükséges varrocérna, vagy selyem árát is.

Mezőgazdasági és élelmickek, élőállatok ára.

Gabona árak. Buza nincs. Kukorica szilárdult, ára per vagon 52—53 ezer, árpa 83—84 ezer, zab 74—75 ezer lej. Burgonya élénk kereslet mellett 200—250 lej per mázsa. tisztított heremag 90—100, lucerna 50—55, széna 150—200 lej. — Bánáti árak: árpa 72—75 ezer, zab 71 ezer, kukorica készáru 46 ezer, későbbre 49—50 ezer lej. Buzáért 150 ezer, rozsért 100 ezer lej is fizetnek. Széna 120—130 lej per mm.

Nagykaroly. A hetipiacokon állandó drágulás mutatkozik. Az elmúlt hétfőn már 1600 lejért kértek egy mázsa buzáért. A lengeri ára 630 lejre, a burgonya ára pedig 400 lejre szökött fel. Egy kis szekér széna 5—600 lej volt.

Bánási állatárak. Igáslovak párja 10'000 lejen felül, luxuslovak párja 20—25'000 lej, fejőstehén darabja 7—10'000 lej, igásőrkör párja 10'000 lejen felül, hizóőkör párja 20—28'000 lej, éves disznó párja 4—5000 lej, féléves 3200 lej, szoptatós darabja 3500—4000 lej, malac párja 1000—1500 lej, borjú élősúlyban 28—30 lej per kg., zsirsértés 30—34 lej per kg., bárány párja 4—600 lej., juh 1000—1400 lej párja.

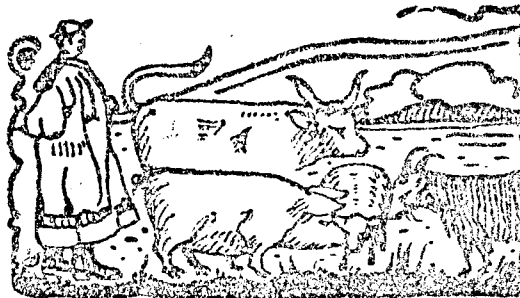
A zsuki juhvásár. Amíg más években átlag 8—10'000 juhot hajtottak fel, az idén alig 3000 darabot hoztak a vásárra. Ezeket sem lehetett eladni, dacára annak, hogy sok vevő volt, olyan magasak voltak az árak. Leginkább meddő juhokat vásároltak máramarosiak legeltetésre. Fejős juhokat keresnek, de ebből kevés volt. Darabonként 700 lejért és ennél magasabban fizették őket. Meddő juhok 600, berbécek 1000—1200, éves bárányok 400 lejért találtak vevőkre. A híres zsuki vásár sikertelensége alapokai nem is a magas árak, hanem általában juhtenyésztésünk visszafejlődése a kormány balkezes gazdasági politikája folytán. Itt is bebizonyult, hogy a túl magas kivitel vámként nem teszik olcsóbbá a belső fogyasztást, ellenben visszafejlesztik az illető állattenyésztési ágat. Juhkivitelünk nem bírja meg a darabonkénti 400 lejes kiviteli illetékeket és így állandóan visszaesik, magával rántva híres racka juhtenyésztésünket.

Méz és viasz. A méz ára nagyban 34—42 L., kicsinyben 46.—56 L. kgr.-ként. Műlép ára 200 L., a viasz ára pedig 120 L. klgr.-ként.

Bor. A tordai piacon nagybani bor-eladás történt 16'50 L. literenkénti áron. Nagyenyeden 22'50 L. literenkénti áron, ab feladó állomás. Kommerc borok ára Arad vidéken 12 L.-től felfelé.

Ne várja meg, míg sertse, juha, szarvasmarhája beteg lesz

Betegség ellen mentesítheti állatait DAVID ELEMÉR főállatorvos törvényesen védett

„DESINFECTOR“

táperős védszerelnek használatával.

Nincs a főbb sertésvész, szájfájás, májméltel! E védszerek kaphatók minden községben kereskedőknél, 1/4 kílós doboz 20 Lei utasítással. Kereskedőknek 20 doboz 300 Lei előre beklüddéssel, vagy 320 Lei utánvétellel bérmentesítve küld.

Soós és Társa

Targu-Mures — Marosvásárhely.

Kiss Ernő-utca 2. sz.

Kandélszéki pontos címet (mezye, u. p.)

Ajánlja elsőrangú, földgázzal égetett, hornyolt és hódfarku tetőcserepét, normál és németméretű fali- és kúttégliját valamint elsőrendű különböző méretben készült alapcsöveit.

Cég és iroda Turda-Torda. Tel. sz.: 107.

IPARI ROVAT

Munka és vallás.

Igen örvendetes dolog, hogy e kedves lap hasábjai között a munkásérdek is helyet kapnak.

Talán soha oly szükség nem volt arra, hogy munkás és munkaadó megértés egymást, mint éppen napjainkban.

A munkásság küzdelme kezdettől fogva elhibázott volt, miután olyan kezek nyultak a munkáért, amelyek a bajt a ma napig sem orvosolhatták. Hiszen mind szép és olyes a megrövidített munkaidő és a drágasággal valamennyire lépést tartó munkabér-szabályozás, de ezzel szemben százezer baj zúdult a munkásra és munkaadóra egyaránt.

Kérdezzük csak meg akármelyik munkást és akármelyik munkaadót, hogy megvannak-e elégedve az adott helyzettel? Valjon nem lehet-e hallani a panaszkodó öszönét?

Tudott dolog, hogy a tőke és munkás zsbivására nem kell várni meglegedés: soha, ahol alkuszok teszik élénk a keresletet és kínálatot, ezért a vásárlás zsvij el kerülhetetlen. De ha bepillantunk részrehatóan élelátású szemekkel mindkét fél p. lasszal terhelte világába: mennyi igazságra bukkanunk!

A legfőbb baj az, hogy a szerveződéssel egyiknél sem tartott lépést a kölcsönös, tisztos megbecsülés. Lépten nyomor a kaján irigykedés, lelkiismeretlenség tölte fel fejét. Mily elrettentő számban vannak munkások, akik lelkiismereten és jobb belátáson keresztül mérik meg termékeik értékét, szomorú eredményt tapasztalának, mert a munkájuk minősége, mennyisége alig ulti meg a nekik érte kijáró összeget. Szomorú valóság biz ez. Az egyenleget az elsőbrendű, tisztességesen dolgozó munkások állítják helyre. Sajnos, ebből azután már kifakadások származnak.

Nemkevésbé áll az ehez hasonló szomorú helyzet a munkások között. Számtalan munkaadó munkásaiban csak munkaelőt lát, mellyel vagyona gyarapodását siet elérni. Természetes dolog, hogy a mértéktelen kihasználás és elhanyagotottsággal szemben mint kikényszerítve állították föl a munkásszervezeteket.

A munkásszervezeteknek lenne az első fő-célja megbízható, értékes munkások nevelése, hogy hova-tovább csökkenjen a megbízhatatlan munkáselemek száma. Képletszerű megértés alapján ez elérhető. Ez egyként érdeke munkások és munkaadóknak. De amiként szükséges, hogy a munkaadók összehajrással a mértéktelen nyereszkedési hajlandóság csökkenjen.

S hogy ezt elérje a társadalom, ahhoz bizony mondjuk ki bátran: a vallásnak és tudásnak is van egy kis köze. Nem kell ezért a meglevő szervezeteket összehörni, vagy ujakkal szaporítani, vagy a mai vezetőket elcsapni és másokkal felváltani, ez nem volna megoldás, hanem szeretetteljes megértéssel arra a meggyőződésre bírni a vezetőket, hogy egy kis szellemet vigyenek bele a szervezkedésbe a vallásból is.

Mily szép volna, ha munkás és munkaadó között létre jöhetne a kölcsönös megértés. Higgyék el, igaz az is, hogy az iparra óriási lendületet jelentene. Sokkal nagyobb, mint a szakminiszterek ezer iparvédelmi törvényei.

Ezekhez a sorokhoz hozzászólásokat várnék, amennyiben őszinte, becsületos munkáslélekkel óhajtanám megszüntetve látni a társadalmi ellentéteket, munkás és munkaadó között. Minden hozzászólás elősegítené ezt a nemes törekvést, ha abban csak egy parányi jóindulat is találtatik.

Addig is, mindenki hordjon bár egy köglát ahhoz az épülethez, amelyen szilárd alapokat kaphat a társadalom éppen úgy, mint az egyén. A kölcsönös megértés tekintélyt parancsol majd minden más osztály előtt az iparos osztálynak, amely belevitte életébe a szeretetteljes megértés szellemét.

Simon Károly
munkás.

Ipari szakkönyvek. Olvasóink figyelmébe ajánljuk az alábbi praktikus ipari könyveket:

Prohászka: Vasipari szerszámok	120	—
Hoszpodár: A telefon	30	—
Barna: Eszterga, furó és maró-szerszámok	60	—
Barna: Vas és fémpipar	160	—
Németh: Az ács	100	—
Knapp: Fémszinezés	120	—
Kiss: Egyenáramu motor	60	—
Németh: Kis földszintes házak építése	60	—
Balogh: Osztófej	60	—
Benedek: Logarléc	50	—
Betegh: Trigonometria	60	—
Mihályi: Az autó	200	—
: Az autójavítás	80	—
Palfay: Faipari szerkezetek	160	—
Barna: Köszörülés, furás és marás	80	—
Némethy: Kőműves mesterség	600	—

Fenti könyvek kaphatók a Minerva Könyvkereskedésében Kolozsvár, Strada Regina Maria 1.

Valuta-jegyzékek.

Kolozsvár, 1925. május 9.

1 collár	=	209	—	lea
1 font sterling	=	1016	—	"
1 svájci frank	=	40 50	—	"
1 francia frank	=	10 88	—	"
1 lira	=	8 60	—	"
1 aranyárka	=	50	—	"
1 csehi korona	=	6 20	—	"
1 osztrák shiling	=	40 50	—	"
1 magy. korona	=	1	—	"

MULATTATÓ

Szeretet . . .

Bejárok minden bánatkunyhóba,
Fölnyitok minden örömpalotát . . .

Ott a remény is kialakulóba,
Itt a jégközöny nem terem csodát.

Szerefnék odaférni szívekhez,
Megkérdezni a mosolyt — könnyeket —

Útba nem igazít sem az, sem ez,
Hol találom meg élő emberek:

Az örökre meghalt Szeretetet? . . .

Testvér, ne bánts!

Közös kincseket védő őrhelyen,
Belénkfülni készülő szóért.
Hitvallásom szentülő jóért
Toborzott együvé a küzdelem.

Kevesen állunk ritkuló sorban,
Napszámos sorsunk könnyes kenyér,
De minden szenvedéssel felér,
Harcos szívünk hogyha össze dobban.

Te mégis sárral dobálsz — testvérem . . .
Felém röpítsz mérges nyilakat,
Bár ellenség tengernyi akad,
Öklöt emelsz rám csatánk hevében.

Kincseket védő őrhelyemen
Veled csafázni most nem érek,
Jobbra se balra ki nem térek,
A célunk mindennél szentebb nekem . . .

Testvér, ne bánts! Helyedre a sorba!
Egy az Istenünk, egy az anyánk,
Ha szívünkben kialakult a láng,
Győzelemre nem ebredünk soha . . .

Mael Ferenc.

Egerbegyi népdalok.

Följegyezte: Pulchard János tanárjelölt.

LASSAN KOCSIS.

Lassan kocsis, hogy a kocsi ne rázzon,
Hogy a szívem a babámért ne fájjon.
Le az uccán, fel az uccán sem patika
sem orvos
Babám gyógyít, babám gyógyít, nem
orvos.

Egerbegyen van egy szép új temető,
Abba engem temessetek legelőbb.
A siromra ültessetek csokros szegfűt,
violát,
Hogy a babám ott sirhassa ki magát.

(Ifj. Sühösd Ferenc.)

FELHŐK UTJÁN.

Felhők mennek, felhők szállnak keletre
Bár nekem is velük menni lehetne.
Barna kislány messzi, messzi keletre
Feléd vágyom, hozzád vágyom szeret-
mes hű szívedre!

Rózsabokor hullatja a levelét
Hulló levél mind arra száll tefeléd

Mért nem vagyok én is levél az ágon,
Elsodorna most a szellő az öledbe
virágom.

(Sühösd Ferencné.)

SZÉLES AZ ARANYOS VIZE.

Széles az Aranyos vize, keskeny palló
rajta.
Ne menj által kis angyalom beleesel
róla.
Hadd el babám, hadd essek az Ara-
nyos vizébe,
Hogy ne legyek senkinek a megunt
szeretője.

(Sühösd Anna.)

Tapasztalatok

egy fájós fog körül.

Bosszusan ugrott ki ágyából egy szeles márciusi nap reggelén Bükkös Tamás gazda. Sebtében felöltözve, indulatosan járt-kelt a szobában, haragvó pillantásokat vetve az ágy felé . . . Majd megállt s öklével az asztalra csapott

— Ez már így tovább nem mehet!
Öltözködj fel egy-kettőre! Viszlek az orvoshoz!

E biztatás Tamás gazda 8 éves Laci fiának szólott, ki éktelen ordítózás közepette hánytavetette magát ágyában.

— Mit ordít és csapkod ilyen eszeveszetten? — rivallt férjére Julis asszony, ki az erélyes hangra kiugrott ágyából. Talán azt hiszi, hogy az éjjel lehunytam szemeimet? Jobban tenné, ha türelmesebb volna a gyermekkel szemben!

Laci ismét sikoltani kezdett, mely hivatva volt apja dobhártyáit ingerelni.

— Átkozott kölyke! Miattad már két éjjel nem aludtam! Ne ordíts!

— Ejnye Tamás, kendnek igazán nincsen szive! Nem látja, mennyit szenved ez a gyermek?

— Már hogyanne látnám! Épen azért itt nincs más hátra, mint orvoshoz menni!

Sarkon fordult, kiment az udvarra, szekerét előhuzta és befogta lovait. Ezalatt Julis asszony meggyőződést szerzendő az időjárás felől, kinyitotta az ablakot és kihajolt rajta. A szél élesen arcába csapott. Lacira téli ruháját adta fel, a fejére ráhuzta bárányszőrű sapkáját s ráadásul egy nagy kendővel beburkolta fejét. Egy másik kendőt pedig dereka köré csavart és fölébe egy pokrócot tett.

— No így nem fogsz megfázni! — mondta önelégülten.

Igaz, hogy a Laci mint ilyen, már fel sem volt ismerhető, mert csak szeméi és orra látszottak ki, a többi testrészek eltűntek a kendőkben s pokrócban. Tamás gazda befogván a lova-

kat, belépett a szobába s amint Lacit, mint egy alakatlan tömeget megpillantotta, meg nem állhatta, hogy el ne nevesse magát.

— Hová gondolsz asszony? Azt hiszed, így fogunk beállítani az orvoshoz? Még a legcsikorgóbb hidegben is megfőne így a gyerek! Egy-kettő, le azzal a pokróccal, meg kendőkkel!

Tamás gazda szavai nem maradtak ugyan visszhang nélkül, de a vége mégis csak az lett, hogy a pokróc lekerült a Laciról.

— No, most már indulhat kend a gyermekkel! — nyögte ki Julis asszony.

— Jól hallom-e? Indulhatok? Hát azt gondolod, hogy egyedül megyek a gyerekekkel? Az volna csak a szép! Együtt megyünk!

— Ne tréfálkozzék, édes uram! — szólt meghökkenve Julis asszony — már hogy én is menjek? Jól tudhatja, hogy nem bírom ki az efféléket. Gyenge a természetem. Ha vért látok, nyomban elájulok. Láthatta a disznóölés alkalmával is, mikor a véres tálat kellett tartani. Mi lett a vége? Amint a szerencsétlen párába benyomta a vén Kelemen a kést, elfogott a reszketés s amint a vér ömleni kezdett, megforgott velem a világ s reszketésemben addig-addig ütöttem a fagyos földhöz a tálat, míg eltörtem s az egész vér a földre folyt.

— De a teremtetét ennek a cudar természetednek! Hát a tyuk nyakát el tudod vágni és a tyukhuslevest meg tudod enni? De mit vesztegetem a szót? Nem ölni viszem gyermekemet!

A kendőbe burkolt Laci feszült figyelemmel hallgatá szüleinek szavait. Jól hallott mindent, hiszen a párbeszéd nem oly mederben hömpölygött, hogy azt suttogásnak lehetett volna minősíteni. Az elájulás, ... vér, ... véres tál, ... az ölés megtapadtak Laci agyvelejében. Hát azért akarják őt orvoshoz vinni, hogy vért eressenek belőle és elájultassák. Amint gyermeki képzelete ezt így kiszinezte, nagyot sikoltva, kiáltotta:

— Nem megyek! Azért sem megyek! — és kezeivel, lábaival el kezdett rug-kapalózni, hogy magát a kendőkből kiszabadítsa. A kétségbeesés segítségére volt. Egy perc alatt lehányta magáról a kendőket s villámgyorsan — mielőtt még apja megakadályozhatta volna — kiszaladt a szobából és futásnak eredt.

— No ezt aztán jól elintézted — szólott kivörösödve Tamás gazda. Még megesik, hogy a kölyök elszalad a falu végéig és kikacagtat bennünket.

— Vessen csak magára! Nem kend erőszakolta ki belőlem? Nem tehetek róla! Nem bírom a vért látni! ... Aztán ha még nem fájna, de mikor oly cudarul fáj! Mikor ezelőtt 6 évvel

kihúztam egyik zápfogamat, szemeim kidülledtek, keringett velem a világ, mert amint az orvos fogamon egyet reccsentett, agyvelőmba nyillalt s úgy éreztem, mintha agyamat késekkel szurkálnák... Brr, ha rá gondolok is, reszketek. Magam nem is húzhatnék több fogat, inkább tömjénnel porlasztanám el...

— Legyen már elég! Az efféle beszédeknek nincs semmi értelme! Indulj megkeresni Lacit és hozd haza!

Oly erélyesen volt mondva, hogy Julis asszony nem merészelt ellenkezni...

* * *

Bükkös Laci sikongva szaladt végig a falu utcáján. Holtra fáradtan Szilaj Andrásné háza előtt összeesett. Akik látták ezt a jelenetet, a Laci köré sereglettek. „Mi bajod öcsém?” — „Ki bántott?” — „Miért ordítasz?” — kérdezték a körülállók. Laci nem felelt, csak ordított tovább.

— Biztosan jól elverte az apja! — jelentette ki az egyik.

— Dehogy verte, már hogy verte volna! Nem bántja egy ujjal sem! — felelte rá a másik.

— Akkor ejtszen nem ismeri kegyelmed Bükkös Tamást!? — replikázott a harmadik.

— Igaza van! Már miért ne verhetné meg saját gyermekét, ha hibát követett el? Talán kegyelmed sohasem verte meg a fiát? — tette fel a kérdést az első.

— Nem én János gazda, nem bizony! Még eddig sohasem volt okom rá! — vágott vissza a második.

— Azt csak kegyelmed mondja! Hát midőn a tanító ur kicsapatta az iskolából bizonyos lopás miatt, akkor sem naspárgolta el? — förmedt vissza az első.

— No már ezt a szemrehányást csak tartsa meg magának! Meg aztán, ha igazságot kell mondanom, hát ki mondja, hogy a maga fiából sem lesz püspök, sem szolgabíró!

— Ejnye a teremtetét, ne nevesse! Tudom, hogy nem nevetne, ha úgy kiporolnám a gatyáját, mint Miska fiamnak kiporoltam egynéhányszor!

Erre már többen beleszóltak s vitatkozásuk éles csikokat kezdett vágni becsületük mezején. A lármára, amelybe Laci bőgése belevegyült, kirahant a házból Szilajné és tájékozódván a helyzetről, rájuk förmedt:

— Mit veszekednek itt kegyelmetek? Nem szégyenlik magokat házam előtt így perlekedni? Azért jöttek ide, hogy itt egymásnak menjenek? Mire való ez? Ejnye János bá', hát magának sincs több esze? De ni-ni! Jól látok? Nem te vagy a Bükkös Laci? Mi lehetett, hogy így ordítasz?

A veszekedők még némi ellentéteket akartak elsimitani és egy-egy meggon-

dolatlan szó kiröppent szájukból. Vége a jelenlévők közül megszólalt a legöregebbik s feddő hangon mondta:

— Nem tudják még kegyelmetek, hogy idegen ház előtt nem tisztesség perlekedni? No nézze meg az ember, legyen már vége! Egy szót se vesz-tegessenek többet!

A perlekedők csakugyan megszivelték a mondott szavakat s elhallgattak. Szilajné faggatóra fogta Lacit, hogy mondja el, mi bántja, mi a baja?

— Édes apám orvoshoz akar vinni!

— Beteg vagy talán?

— Nyilaldozik a fogam!

— És te félsz az orvostól?... Nem szabad félni fiam: minden embernek szüksége lehet egyszer-mászor orvosra, pláne, ha fájdalmai vannak!

— De édes anyám azt mondotta, hogy a vért nem tudja szenvedni.

— Miket beszélsz öcskös? — törtetett előre az egybegyültek közül a vén Kelemen. Még hogy anyád tartsa a véres tálat? A disznóöléskor is elájult s a tálat darabokra törte!

Hangos kacaj kísérte a vén Kelemen szavait, mire János bá közbevágot:

— Csak nem gondolja kegyelmed, hogy az orvosnál is kell véres tálat tartani, mint disznóölés alkalmával?

— No, no! csak ne pödörje úgy a bajuszát János szomszéd! Hát mikor a spítáiban Katóné husába vágta bele, nem kellett a tálat tartani, hogy a sok véres geny belefolyjon?

— Kegyelmed is elvetette a sulykot! Már hogy kerül össze a véres tál a fogfájással? 'Sze, ha ki is húzzák a fogat, a vért a vederbe kell pökni!

— Igen a hol! Amikor a vén Sánta ráncigálja ki a fogat, nem a földre pöket?

— Ej be okos kegyelmed. Azt hiszi, hogy orvosnál is úgy megyen a foghuzás, mint a falusi kovácsnál?

Isten tudja meddig tartott volna a sok felesleges szóváltás, ha hirtelen meg nem jelenik Julis asszony, ki már bele is fáradt fiának keresésébe. Lihegve érkezett. Utját állotta a vén Kelemen s nevetve mondta:

— Ihon van ni, a fia! Ide szaladt a véres tál elől!

— Ne élveledjék Kelemen bá', nincsen semmi kedvem hozzá! Látszik, hogy kegyelmeteknek sincsen semmi dolguk, minthogy itt ögyelegjenek, a helyett, hogy bevitték volna fiamat valamelyik házba a szél elől! Hát van szívük itt hagyni az utcán vergődni, amikor tudják, hogy a foga fáj?

Összenéztek. Bizony igaza volt Bükkösnek, ki a széltől féltette fiát. Tudta ő, hogy a szél és a fogfájás egy más ellenségei s a harc, melyet a szél a lyukas foggal viv meg, mindig a foga vereségével végződik, még pedig nagy fájdalom árán.

— Ne nehezteljen rám hugomaszszony — szólalt meg Szilajné, — be akartam vinni én a házba, de megakadályoztak benne. De forduljunk be! Majd adok én olyan orvosságot, amivel megszűnik a fogfájás...

E biztatásra aztán Bükkösné fiával bement a házba, ahová a vén Kelemen is követte őket, a többiek pedig szétszéledtek.

(A történet folytatódni fog.)

Dr. Gergely Endre.

Tréfás esetek.

Rosszul érted a tréfát.

Egy cigány egy nyári napon egyik faluból a másikba ment. Utközben nagy vihar érte utól. Az eső zuhogott, mintha dézsából öntötték volna s egyúttal mennydörgött és villámlott, úgy hogy azt hitte volna az ember, hogy az Uristen el akarja pusztítani a világot. Mit csináljon most a szegény cigány? Minthogy megrettent a sűrű villámlástól és a félelmetes mennydörgésektől, bedugta a fejét egy boglya szénába, amely az ut mellett volt. Midőn így küssé védve érezte magát, kevélyen kiáltotta, ahogy csak a száján befért:

Most dörögj ég s villám csapkj,
Csak a fejem épen hagyd ott!

Történetesen egy más ember is éppen abban a boglyában keresett volt menedéket, amelyben a mór, mert amikor a mezei munkából hazatérőben volt, őt is utban kapta a vihar. Mikor a mór szavait hallotta, kapta a villámlást s bummm! jót csapott a cigány hátába, úgyhogy az elordította magát. Éppen akkor hallatszott egy mennydörgés csattanása. A szegény cigány azt hitte, hogy bizonyosan a mennykő csapott a hátába, elkezdte a fejét csapogatni s most már elszontyolodott hangon mondta:

— Oh Uristen, de rosszul érted el a tréfát!

— Is gyanus, ha semmibe sem kerül.

Valami mezei kihágásért ítéltek el egy gazdát. Csóválja is a fejét Márton gazda erősen, látszik hogy nagyon neki a dolog. A bíró megvigasztalja:

— Ha nem nyugszik bele az ítéletbe, felelősebb lehet!

Márton gazda hümmög, köszörüli a fejét s megkérdi:

— Aztán mibe kerül az a felelősebb?

— Semmibe!

Gazdurantat meglepi ez a kijelentés. Csakugyan ingyen mérnék az igazságot? Elgondolkozik — aztán megint fejét csóvál:

— Akkor hát mégsem fellebezek.

— Ha semmibe se kerül, akkor bizony nem is használ az semmit!

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Az „Erdélyi Tudósító” aggódó olvasóinak:

Hogy miért ajánlotta dr. Kiss Ernő unitárius tanár a „Magyar Nép” olvasóinak a január 4-iki számban dr. Makkai Sándor református püspökhelyettes „Zörgessetek és megnyitattik nektek” című könyvét? Ugyanazért, amlért más alkalommal ajánlottuk a P. Olasz Péter „Világproblémák” és a Lakner Ernő „Lelki harmat” (r. k. Imakönyv) című könyvét. Mert új magyar könyv volt, mint az utóbbiak, s mert a Magyar Nép olvasótáborában igen tekintélyes számban ott vannak református magyar testvéreink is. Mi ugyanis — s ezzel elérkeztünk a tengeri klyóhoz — nem vagyunk sem római katolikus, sem református, sem unitárius, sem ágostai ev. lap, hanem vagyunk vallás-erkölcsi alapon álló magyar újság. Hitvallásunk és programunk: Istent, a tiszta erkölcsöt, igaz eszményeinket, magyar faji értékeinket s kisebbségi életünk két fenntartó pillérét — a templomot és iskolát lelkünk mélyéből megbecsülni és mindhalálig védelmezni. Szilárd meggyőződésünk ugyanis, hogy mai szomorú magyar sorsunkban arra a könyvnyelmu fényűzésre nekünk nem telik, hogy az amugyis elárvult és megszagott magyar fogalmat róm. kath. magyar, ref. magyar, unitár magyar és ág. ev. magyar fogalmakra tovább tördeljük, s ezzel a sirunkat megássuk. Ezért keressük mi mindig és minden áron a megértést és ezért nem keressük sohasem az ellentétek kiélezését és az elválasztó vonalakat, hogy el ne erjen a visszavonásnak, egymás megismerésének évszázados magyar átka, amiből épen ma könnyes tanulságot vonhatna le mindenki, akinek tiszta szeme van a látásra. A róm. kath. magyar tebát maradjon meg táborunkban is érintetlenül a hitében, a ref., unitárius és ág. ev. szintén, mert mit várhatnánk akkor életbevágóan fontos jogaink egyenlőtlen védőparcában az államtól, ha elég hitványak volnánk testvér-magunkat meg nem érteni, becsülni és szeretni! Aki ma ennél jobb programot ismer, írja azt a zászlójára és csatlakozzék oda, mi azonban és a „Magyar Nép”, amíg élünk, e mellett maradunk. Katholikus testvérünknek pedig, hogy a dr. Makkai Sándor könyvére visszatérjünk, hitében Igaza lehet, ha a könyv némely része ellen saját hitbeli meggyőződéséből kifolyólag kifogást emel s ehhez a nagy nyilvánosság kizárásával joga is van, mert ő nem református. De ezt tőle senki nem is kívánja, hiszen a szerző — kinek a könyvében különben vannak kath. szempontból is igen szép részek — e könyvet nem is elsősorban neki, hanem református hívelnek írta. A nehézményezett január 4-iki cikkből is megtudhatta volna, ha addig nem tudta, mert benne van, hogy dr. Makkai Sándor „a református magyarság életében tőlt be fontos állást”, s így valóban nem volt rákényszerülve, hogy ép az ő könyvét válassza ki valóságos olvasmányként, amikor kath. szerzőktől is ilyen bizonyára talált volna. Vagy talán ép azért tette ezt, mert az elválasztó vonalakat óhajtott kikeresni és az ellentéteket kiélezni? Engedjen meg, ha írta ugyan őszinte magyar testvérrel szeretettel vagyunk, de erre az ultra sohasem követjük.

K. A. Kásztonfelft, S. I. Vadász, B. B. Mezőnylak, L. S. Nagyenyed, W. B. Petrozsény, B. J. Szatmár, T. I. Temesvár, R. I. Hegyközszentimre, B. J. Petrilla, F. J. Nagyrapolt, P. T. Küküllődombó, K. I. Érkeserű, V. A. Egrespatak, H. D. Gy. Szilágynagyfalu, Sz. L. Csikkozmas, K. K. Érhatvan, Sz. S.

Brassó, K. J. Csomakőrös, B. S. Fehéregyháza, B. P. Baliz, J. L. Asszonyszépe, G. K. Nagysármás, Sz. D. Kercsed, A. G. Póka, T. J. Kányád, M. F. 8080 sz. Petrozsény, H. F. Szotyor, F. Zs. Marosszolymos, A. F. Kőrdszentimarton, B. B. Székelykocsárd, P. F. Vulkán, S. B. Piskl, S. J. Magyarszovát, A. A. Kisratos, M. Br. Kézdivásárhely, Ifj. H. Gy. Gencs, N. J. Gyulafehérvár, Sz. M. Alsórákos, Kr. Gy. Magyarlapád, T. I. Zilah, L. Gy. Éradony, J. L. Szalacs, J. Gy. Sárkány, Ifj. K. L. Nyáradmagyaros, R. S. Dés, P. G. Patakfalva, Cs. B. Érolaszl, Gr. F. Lupány, B. A. Budatelke, Sz. L. Pankota, K. S. Kisnyégerfalva, Aradmegyel Gazd. Egyesület, U. G. Mádéfalva, O. T. Köpecz, özv. N. K-né Mezőtőhát, S. J. Dicsőszentmárton, B. J. Kide, K. I. Somlyóujlak, K. K. Kőszegremete, R. J. Szentdemeter, F. M. Sztancsafalva, H. J. Alsóporumbák, P. J. Kiskerekli, Dangi Torontálkeresztes, K. J. Torda, dr. T. V. Vargyas, Z. D. J. Józsefháza, A. B. Belényes, P. J. Erdőd, M. I. Gyergyóujfalu, P. Sz. J. Kiskerekli, A. P. Sárközujlak, G. A. Torda, K. Gy. Csikcsicsó, G. Gy. Hosszufalu.

Itt felsoroltak az új előfizetőkért, lelkes és önzetlen támogatásukért fogadják mély tiszteletünket, hálaánk és köszönetünket, bizalommal kérjük és várjuk tovább eredményes támogatásukat.

J. A. Bihar. Rendben 1925. IV. 1-ig, üdvözlöt. — Dr. T. J. Szatmár. A küldött 231 L-ből 111 Leit 10 drb naptár árában, 180 Leit pedig a dr. Cs. I. és K. I. előfizetésére könyveltünk el. Első rendben van 1925. XII. 31-ig, K. I. pedig 1925. VIII. 1-ig, üdvözlöt. — Br. B. F. Kolozsvár. Szíves felvilágosító soralt halás köszönettel és tisztelettel nyugtázzuk. — K. G. Szatmár. A 160 L bejött, rendben 1926. II. 1-ig. — V. B. Buzásbesenyő. Válaszunk a legteljesebb mértékben igenlő, minden szempont emellett szól, sziveskedjenek tehát a mi tanácsunk és erkölcsi szolidaritásunk mellett is elfogadni, őszinte üdvözlöt. — K. M., M. S. és P. D. Magyarlapos. Előfizetési díjakat (összesen 300 L-t) dr. M. M. utján megkaptuk, hiányzó számokat megküldtük. — B. M. Magyarlapos. A lapot megindítottuk. — P. G. Krasznabétek. B. sorral értesítettük, hogy a regátbli állat-egészségügyi törvény egyes intézkedéseit Erdélyre is kiterjesztettek. Ezek közé tartoznak a kérdéses mütetre vonatkozó intézkedések is, amelyek szerint ezeket csak állatorvosok végezhetik és így a hatóságil orvos tilalma jogos. Sajnos miután ez törvényes intézkedés, nem áll módunkban ez ellen tiltakozni. — H. L. Facsád. Az elszaporodott patkányok ellen a legjobb védelmi eszköz, ha egy jó foxterrier kutyát szerez, amely naponta 20—25 drb-ot is képes megfogni, s előbb-utóbb az utolsóit is elfüldözi a ház környékéről. A patkány a legóvatosabb állatok egyike, ravaszabb mint a róka, mérgező szerekkel, csapdákkal való lrtása a legrikkább esetekben sikerül, ezért legegyszerűbb és legolcsóbb lrtási módja és egyben a legbiztosabb is a kutyával való üldöztetés és összefogdosztatás. Macskák csak a legrikkább esetekben tudnak velük megküzdenni. — B. S. Barátos. A kért könyv sajnos még nem jelent meg s így nem küldhetjük el. — K. B. E. Krassóvár. Cím javítva, előfizetés lejárt 1925. I. 1-én, üdvözlöt. — F. Gy. Petrozsény. 50 liter tehéntejből átlagban 5 kg. sajtot lehet nyerni. Az oltó mennyiséget aszerint szabjuk meg, hogy milyen sajtot akarunk gyártani, illetőleg az oltástól idő szerint. Jó minőségű folyékony miltótból, amit minden jobb kereskedésben vehetünk, másfél, két kávéskanálnyit teszünk 50 liter tejhez s ha a tej 32—36 C° hőmérséklettel bír, úgy 30—35 perc alatt megállvad. A tehénsajt készítésére nézve ennyit nem elég tudni, hanem először is meg kell állapítani azt, hogy kérdező milyen sajtot óhajt gyár-

tanl. Mert csak tisztán mondjuk „paraszt tehén sajtot“ készíteni nem érdemes, mert a juhsajt árának 60—70 százalékát kapjuk meg érte csupán s tejünk literenként alig értékesül 3 leuban. Legjobb lesz, ha kérdező megveszi az Egylet kiadásában megjelent 57. füzetet (Tejgazdaság, Sajtkészítés, írta Szász Ferenc), abból mindenre nézve kimerítő tájékozódást szerezhet s megtanulhatja az u. n. „músaajt“ készítését. Megsavanyodott tejből jó sajtot készíteni nem lehet. Vannak ugyan másajtók is, amelyeket részben savanyú tejből készítenek, pld a parmezán sajt. Általában azonban a megsavanyodott tejből készített sajt kemény, morzsás, hamar csipősödő lesz és csak munkás turónak való feldolgozásra alkalmas, ezért szállítás közben megsavanyodott tejet átvenni csak igen alacsony áron érdemes. — V. J. Holtmaros. Közönet, az 500 L beérkezett. — Panics J. Cleveland, Ohio. Előfizetés lejárt 1925. I. 1-én, 2 dollár elég, testvéri üdvözlés. — H. J. București, Boulevardul Ferd, 13. A 89 Lei bejött, cím javítva.

Beérkezett és nyugtázni kért pénzek: V. S. Olasztelek 700, T. P. Kézdivásárhely 70 (rendben 1925. X. 1.), Kr. I. Lupény 100 (rendben 1925. VII. 1.), V. B. Árkos 887, W. M. Sztancsafalva 300, V. S. Zalatna 150, L. J. Szentegyházasközség 80, V. J. Holtmaros 500, M. I. Magyarpalatka 285 (rendben 1926. VII. 1.), K. S. Misztótfalu 150, H. S. Ágya 100 (rendben 1925. II. 1.), F. R. Temesvár 300, Dr. N. Gy. Alsósófalva 750, Ref. egyház — Szilágypér 1000, K. B. Bolca 100 L.

Ingyen kapja meg ideai naptárunkat ha két új előfizetőt szerez.

Apróhirdetések.

A Magyar Nép Kiadóhivatalánál előfizetőink által kedvezményesen vásárolható könyvek (a könyv címe után az első szám a könyv bolti ára, a második az előfizetői ár, ha kiadóhivatalunkban veszik meg a könyvet, a harmadik, ha ajánlva, a negyedik, ha utánvétellel küldjük meg):

Vőfélykönyv, Históriai könyv, Szavalókönyv, Földmérés kis könyve, Bokréta Jókai műveiből 15—10—14—15; Erdélyi Magyar Naptár 20—11—14—15; Betyár kendője 25—20—24—25; dr. Gyárfás Elemér: Bethlen Miklós kancellár 80—60—64—65; dr. Kristóf György: Jókai Mór élete 50—40—44—45; dr. György Lajos: Pászortúsz Almanach 150—100—104—105; Gyallay Domokos: Föld Népe 52—40—44—45; Lakner Ernő: Lelki harmat (r. k. imakönyv) 30—27—29—30; P. Olasz: Világproblémák 50—40—44—45; Benkő Anna: Gyermekmesék (képes) 70—50—54—55; Jánossy—Tóth: Körbe-körbe (képes meséskönyv) 70—50—54—55; Walter Gyula: Izenet a világnak (versek) 50—40—44—45; Szigethy József: Országos Almanach 250—150—158—160. S. Nagy László: Jókai szerelmei (novellák) 40—30—34—35 L.

Előbbi árjegyzékünk érvénytelenek.

Cipészek szaklapja megrendelhető Babos Károlynál, Cluj—Kolozsvár, Str. Pata 87.

A „Cimbora“ cimborákat keres. Országszerte kedves képes helilapja a

gyermekeknek: Benedek Elek „Cimbora“-ja. Ezen népszerű ujság fenntartása kapcsán Szatmáron „A es o p u s“ névvel könyv- és lapkiadó-vállalat létesül, részvénytársasági alapon. Az első alapítók közt Benedek Eleknek kívül dr. Bernády György és dr. Paál Árpád, valamint Pálffyiné Gulácsy Irén és Szombati-Szabó István neveit látjuk; neveket, melyek mellé bizvást sorakozhatik majd a kibocsájtott 1000 darab részvény gazdája. Az alaptőkét 1.000.000 tervezik. Jegyezni és befizetni (részvényenként 1000 Leut) Szatmáron lehet a „Szabadsajtó nyomda és lapkiadó rt.“-hoz.]

Eladó 8 H. P. M. szívógáz lokomobil kitűnő karban, üzembépes állapotban, cím: *iff. Szabó Lajos Hodosa—Székelyhódos, u. p. Damieni—Deményháza. Maros-Torda megye.*

Vásárlásainál sajtát érdekében mindig hivatkozzék a lapunkban olvasott hirdetésre!

Hirdessen lapunkban!

Egy birtokhirdetésre kilencvenhárom érdeklődő jelentkezett eddig kiadóhivatalunkban.

Tüdőbetegek

is kitűnő eredménnyel használják a Dr. Biró-féle

„Sirolo“-t

(törv. védve)

Egy üveg ára 50 lei.

Kapható: Dr. Biró gyógyszer-tárában Cluj Piața Unirii 6. sz. továbbá minden nagyobb vidéki gyógyszer-tárban.

Aki pontos címét közli, az ingyen megkapja: „Hogyan óvakodjunk a tüdőbajtól“ című könyvecskét.

Szarvaskerepmag, Fehérheremag, Székács-féle nemesített kendermag, Székács-féle nemesített bokor cukor fehér gyöngybab, Bokor, aranyárga hüvelyű Mon d'or bab, Plombált lóhere és lucernamag, Fűmagvak,

Kaphatók:

BARÁZDA r.-t.-nál

Târgu-Mures—M.-Vásárhely.

Bürgöncim: Barázda. — Telefon: 65.

BERGELY FERENC Utóda

(Öcgtulajdonos DR. NEMES FERENC)

fűszer-, gyarmatfű-, termény-, gyógyanyag- és festőanyag-kereskedése.

Cluj—Kolozsvár. Ciro Telefon: 157 sz.

Nagyban! Kicsinyben!

Vetőmenny- és virágmagvak!

Gazdasági magvak:

Lucerna, arankamentes, ólomzárólt.

Fűmagvak: Colossus, Sacharosa, Mam-

moth, Olajbogyó, Eckéndorfi Phacelia,

Arangu mézeldő növény, Fűmag,

eredeti skót angol perje Bükkhöly,

Lucern, Dunaharomszék, Oltóvlasz a leg-

jobb minőségben. Almola, Enza-Chi-

noiu, Sulfarol és más növényvédelmi

szerek.

Garantált fajazonosság és csiraképesség!

Géphajtó kötelek

kenderből és manillából,

malomhevedereket,

transzporthevedereket s min-

tenféle gazdasági kötele-

ket és szineget gyárt és

szállít

Cosma János

kötélgyártó

Cluj—Kolozsvár,

Str. G. Tamaș (Galamb u.) 14.

Babós és Társai

vaskereskedés

Regina Maria

21. sz.

Legjobban felszerelt gazdasági gép, eke, borona és alkarszák raktár, vadásztöltények.

A szerkesztésért felel: GYALLAY DOMOKOS.

A kiadásért felel: PETRES KÁLMÁN

Kiadóhivatali igazgató.